MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Akademin för utbildning,
kultur och kommunikation

EXAMENSARBETE
SVA303 15 hp
VT16

Förstår du vad texten säger?

En undersökning om hur begripliga Röda Korset Västerås Integrations Facebookinlägg är

Do you understand what the text says?
A research about how understandable the Red Cross Västerås Integration Facebook posts are

Beatrice Bergeskans Hansson

Handledare: Gustav Bockgård
Examinator: Gerrit Berends

Akademin för utbildning,
kultur och kommunikation

EXAMENSARBETE
SVA303 15 hp
VT16

SAMMANDRAG

Beatrice Bergeskans Hansson

Förstår du vad texten säger?
En undersökning om hur begripliga Röda Korset Västerås Integrations Facebookinlägg är.

Do you understand what the text says?
A research about how understandable the Red Cross Västerås Integration Facebook post are

2016 Antal sidor: 36

Syftet med undersökningen är att se hur begripliga Röda Korset Västerås Integrations Facebookinlägg är. För att besvara syftet utgår textanalysen från en läsbarhetsanalys som fokuserar på bland annat texternas språk och innehåll.

Resultatet visar att det som försvårar Facebookinläggen och gör det svårbegripligt inte har med meningslängden att göra, utan det svårbegripliga ligger i den bristande informationen i inläggen. Läsarna får således inte ut så mycket information i varje inlägg som de bör få, vilket gör det oklart och ställer krav på deras förkunskaper och motivation att själva leta rätt på ytterligare information om ett evenemang eller liknande.

Röda Korset Västerås Integration når ut till en bred målgrupp och det är därför svårt att anpassa inläggen till varenda läsare, vilket gör det komplicerat. Det går dock att se att skribenterna försökt anpassa texterna eftersom inläggen är relativt lätta att läsa och inte komplicerat uppbyggda.

Nyckelord: Facebook, Röda Korset Västerås Integration, textanalys, begriplighet, läsbarhet

Innehåll

SAMMANDRAG 2
1. Inledning 5
1.1 Syfte 5
1.2 Disposition 5
2. Bakgrund och tidigare forskning 6
2.1 Sociala medier 6
2.1.1 Språket på nätet 6
2.2 Klarspråk på nätet 7
2.3 Röda Korset Västerås Integration på Facebook 8
2.3.1 Lässituationen 8
2.4 Läsprocessen 9
2.5 Tidigare forskning om språkets roll 10
3. Material och metod 11
3.1 Materialbeskrivning och materialurval 11
3.2 Analysmetod 11
3.3 Validitet och reliabilitet 12
4. Resultat 13
4.1 Inlägg 1 13
4.1.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 13
4.2 Inlägg 2 14
4.2.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 14
4.3 Inlägg 3 15
4.3.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 15
4.4 Inlägg 4 15
4.4.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 15
4.5 Inlägg 5 16
4.5.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 16
4.6 Inlägg 6 17
4.6.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 17
4.7 Inlägg 7 18
4.7.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 18
4.8 Inlägg 8 19
4.8.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 19

4.9 Inlägg 9 20
4.9.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 20
4.10 Inlägg 10 21
4.10.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 21
4.11 Inlägg 11 22
4.11.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 22
4.12 Inlägg 12 22
4.12.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 22
4.13 Inlägg 13 23
4.13.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 23
5. Diskussion 25
5.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll 25
5.2 Metod- och materialdiskussion 28
5.3 Vidare forskning 29
6. Avslutning 29
Litteraturförteckning 31
Bilagor 33

1. Inledning

Språk är något brett, något stort. Det är något vi använder oss av dagligen. Därför är det extra viktigt att vi också förstår det som sägs och skrivs. Texterna vi läser behöver av den orsaken vara begripliga och anpassade för sina specifika målgrupper. Språket är det som avgör om en text är lättläst eller svårläst. Det som är svårbegripligt i en text för någon kan vara lätt för en annan. Språket är ett betydelsefullt redskap för att kunna informera. Det gäller därför att använda sig av ett tydligt språk för att läsarna ska förstå. En del text kan skalas bort för att språket därmed ska förenklas och bli lättare att förstå (Björnsson, 1968:149). Att sträva efter det korrekta och tydliga språket är något vi vill göra, men som möjligtvis inte alltid är så lätt att uppnå i verkligheten. Vi vill gärna ha ett språk som inte kan missförstås utan är begripligt för alla läsare. Det finns en strävan efter att språket ska kunna användas av alla, oberoende av nationalitet, personlighet eller kultur (Thurén, 1995:11).

Undersökningen till den här uppsatsen är intressant eftersom ingen annan har undersökt Röda Korset Västerås Integrations Facebookinlägg tidigare. Det kommer belysa organisationens kommunikation på sociala medier och hur pass begripligt språket är. Den här undersökningen kan även vara intressant för organisationen att ta del av, eftersom de då kan få veta om de behöver anpassa språket på något annat sätt för att lättare nå ut till målgruppen eller om det är tillräckligt bra redan. Jag har själv en inblandning i Röda Korset Västerås Integration, då jag är en av redaktörerna och därmed skriver inlägg på Facebooksidan.

1.1 Syfte

Uppsatsens syfte är att fokusera på läsbarheten och hur Röda Korset Västerås Integration når ut till läsarna med sina Facebookinlägg. Hur pass begripligt är språket? Hur anpassas språket till mottagarna? Med tanke på att deras Facebooksida bland annat riktar sig till nyanlända är det viktigt att tänka på klarspråk och hur språket anpassas och formuleras, eftersom det är en bred målgrupp som inläggen når ut till.

1.2 Disposition

Uppsatsens upplägg består av kapitel 2 om bakgrund och tidigare forskning, där sociala medier och språket på nätet presenteras samt hur Röda Korset Västerås Integration använder sig av Facebook. Sedan redovisar kapitel 3 en materialbeskrivning, vilken analysmetod som används i uppsatsen samt diskussion kring validitet och reliabilitet. I kapitel 4 redogörs

resultaten utifrån analyserna av de 13 Facebookinläggen (se bilaga 1-13). Avslutningsvis följer en diskussion av resultatet, metoddiskussion, vidare forskning samt en avslutning.

2. Bakgrund och tidigare forskning

Detta kapitel kommer att handla om sociala medier, språket på nätet, klarspråk på nätet, läsprocessen, bakgrund kring Röda Korset som organisation, deras syfte med att informera genom sociala medier och målgruppens lässituation, samt forskning kring språket och integration.

2.1 Sociala medier

Kommunicera med andra är något vi gör dagligen och idag gör vi det gärna via sociala medier. Mobiltelefonerna finns ständigt med oss vart vi än går, vilket gör att vi hela tiden kan hålla oss uppdaterade om vad som händer på sociala medier. Detta kan även vara ett skäl till att fler och fler organisationer och företag använder sig av exempelvis Facebook. Det blir ett lätt och snabbt sätt att kunna informera sina läsare. Kommunikationen på sociala medier fungerar inte som reklamkanal eller envägskommunikation, utan i dessa medier har organisationer en dialog med sina användare och det är dessa som lyckas i den digitala världen (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:8–9). De som anpassar sig för de sociala medierna lyssnar på sina läsare och deras behov, och kommunicerar med sina läsare med en öppenhet (Ibid.:9). Den här öppenheten av information gör att många användare förväntar sig att organisationerna ska finnas tillgänglig på sociala medier. Språk och kommunikation handlar om att förstå signaler för att bli förstådd av läsarna (Ibid.:9). Det finns såklart både fördelar och nackdelar med sociala medier, precis som med allt annat. I det stora hela är sociala medier en bra mötesplats med många möjligheter. Organisationer kan skapa en närvarande kontakt med sina läsare, föra dialoger och sprida information på ett snabbt sätt. En nackdel med den här öppenheten på sociala medier kan vara att organisationer på så sätt förlorar kontrollen över informationen (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:11).

2.1.1 Språket på nätet

Det språk vi ser på internet idag är rätt fritt och öppet för dialog. Därför kommer de som skriver på Facebook mycket närmare sina läsare. Dock kan stilen och tonen av det organisationerna skriver påverka kommunikationen och hur man framstår. Därför är språket viktigare än vad man tror, även om det är på Facebook. Språket på sociala medier är

informellt, det vill säga ledigt och personligt, men det är samtidigt viktigt att hålla en korrekt stil. För att lyckas skapa närhet och dialog med läsarna är de språkliga redskapen i form av direkt tilltal, korrekta uppmaningar och direkta frågor viktigt (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:31). Språket säger mycket om hur organisationen upplevs av läsarna. Därför bör man vara noggrann med språket och se till att orden är rättstavade, tänka på skiljetecken, syftningsfel och särskrivningar. Språkfelen kan göra det otydligt för läsaren att förstå vad som menas. Det kan även bidra till att organisationen blir mindre trovärdig och läsaren kan bli irriterad (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:58). Det organisationerna eller de flesta bör tänka på är att skriva korta meningar, använda enkla ord och vara tydlig i språket. Detta sparar både tid åt läsarna och gör det enklare för dem att läsa, eftersom skärmläsning tar längre tid (Häger, 2014:319).

2.2 Klarspråk på nätet

Det samlade begreppet klarspråk står för språkvården som riktar sig till att underlätta kommunikation mellan myndigheter och läsarna. Enligt anvisningarna är klarspråk allt från att lägga till en förklaring av ett nödvändigt fackuttryck till att ersätta ett passivt verb med ett aktivt (Språkrådet, 2012:17–18). Röda Korset riktar sig inte bara till läsare som har svenska språket som modersmål och därför är klarspråksaspekten viktig. Dock behöver det inte betyda att läsarna med svenska som modersmål inte föredrar klarspråk, utan dessa människor kan också uppskatta tydliga och begripliga texter. Genom att vara kortfattad och lyfta fram det som är mest intressant eller viktigast gör det att den bearbetade informationen når ut bättre till läsarna (Guldbrand & Englund, Hjalmarsson, 2012:42). Klarspråk är när man använder ett vårdat, begripligt och enkelt språk där alla läsare har rätt till att förstå vad som sägs i texterna (Institutet för språk och folkminnen, 2016). Det är därför viktigt att tänka på vilka ordval man använder sig av, eftersom detta kan påverka läsningen och göra språket obegripligt. Formella ord skapar distans och gör att texten kan bli svår att ta till sig, abstrakta ord kan både sakta ned och försvåra en persons läsning och ålderdomliga ord kan utesluta en stor målgrupp (Guldbrand & Englund Hjalmarsson, 2012:91–92). Meningsbyggnaden är också en del i klarspråksaspekten. Dock skiljer sig åsikterna åt. Guldbrand och Englund Hjalmarsson (2012:94) anser att man bör blanda långa och korta meningar för att få en lämplig rytm i texten. De menar på att det inte gör något om meningarna är långa, bara de inte är krångliga. Institutet för språk och folkminnen (2016) anser däremot att organisationer bör undvika långa meningar. Båda parter är överens om att organisationer bör undvika invecklade meningar, men deras åsikter skiljer sig om själva meningslängden.

2.3 Röda Korset Västerås Integration på Facebook

Många organisationer väljer att gå in i den digitala världen för att nå ut till sina läsare. Detta gäller även Röda Korset i Västerås. Facebooksidan startades för nästan ett år sedan. Röda Korset är en hjälporganisation och Röda Korset Västerås Integration har som syfte att skapa kontakter mellan intresserade, informera om vad som händer på Centrum för Integration, CFI, samt informerar om olika händelser, enligt deras information på Facebooksidan (Röda Korset Västerås Integration, 2016). Enligt redaktörerna är Facebook bra för dem då de kan nå ut till många (Redaktörerna, 2016). Deras målgrupp är bred, men riktar sig framför allt till invandrare. De strävar efter att hålla Facebookinläggen korta då de anser att deras läsare inte förväntar sig några längre texter (Redaktörerna, 2016). Redaktörerna på Facebooksidan Röda Korset Västerås Integration anser att tonen på Facebook generellt är mer personlig och att det då blir mer tillåtet att vara det även som organisation. Den personliga tonen och det lediga språket kan speglas på olika sätt beroende på hur de formulerar sig i texterna samt vilken information de publicerar.

2.3.1 Lässituationen

Lässituationen är densamma för alla Facebookinläggen hos Röda Korset Västerås Integration. Målgruppen är bred och består av både unga som gamla, samt läsare med svenska som modersmål och läsare med svenska som andraspråk. För de som inte har svenska som modersmål kan det vara svårt att förstå sig på en del ord eller uttrycksätt som kräver ytterligare kunskaper i svenska. Det kan även finnas läsare med svenska som modersmål som har läsproblem. Därför kan krav på förkunskaper ställas på en blandad grupp av läsare och lässituationen kan därför se olika ut.

Läsmålen kan se olika ut beroende på läsaren. Fokuserar man på invandrarna kan de aktuella läsmålen bestå av att komma in i samhället och integreras. För vissa läsare kan läsmålen bestå av att få ta del av de olika evenemang som det informeras om i inläggen (Redaktörerna, 2016).

Mottagarna läser texten via sociala medier och därför skummar många bara igenom inläggen eftersom det ska gå fort och de letar endast efter det viktigaste i texten (Häger, 2014:319-320). Lässtrategin kan leda till att läsarna bara gör en översikt över inläggen för att se om de hittar något intressant. Det är därför extra viktigt att språket är tydligt och enkelt, eftersom läsarna då snabbt kan skumma igenom inläggen.

Med tanke på att nyligen anlända invandrare eventuellt inte har det lika lätt med det

svenska språket är det extra viktigt att språket är enkelt så att de inte behöver läsa texten flera gånger eller länge för att fundera på vad som menas i texten. Personer med svenska som modersmål kan också se svårigheter i texten. Även om de har goda kunskaper i svenska kan de fortfarande vilja ha ett vårdat och klart språk för att texten ska bli så begriplig som möjligt (Redaktörerna, 2016).

2.4 Läsprocessen

Hur mycket en läsare behöver anstränga sig för att läsa en text är olika beroende på läsare, men en avgörande roll är dennes motivation, referensram samt läsförmåga. Olika läsare kan därför uppfatta samma text på olika sätt, men däremot måste alla läsare komma fram till textens innehåll genom att se på texten (Platzack, 1973:25). Det räcker däremot inte enbart att se textens innehåll för att kunna läsa, utan läsarna måste även kunna språket som texten är skriven på. Skillnader i ordförråd och uttalsskillnader kan leda till att kommunikationen mellan olika människor inte blir lika effektiv, vilket kan bero på att människor inte begriper innehållet eftersom denne saknar nödvändiga bakgrundsfakta (Platzack, 1973:28). Vissa ord känner vi möjligtvis inte till betydelsen av, men slår vi upp orden i en ordlista kan vi förr eller senare förstå oss på texten. Är texten skriven på ett främmande språk är det däremot inte bara att slå upp de enskilda orden i en ordlista, utan då måste vi även förstå språkets syntax för att förstå betydelsen av texten.

För lyckad läsning krävs det viss kunskap på olika nivåer. Det kan exempelvis ha att göra med på vilket sätt man uppfattar hur textens olika detaljer bildar en struktur, integrera textens information med tidigare kunskap samt om läsaren kan tillräckligt mycket om ämnet för att kunna integrera ny kunskap i. Det sistnämnda är en stor del av resultatet av läsningen (Melin, 2003:1). Textkompetens, ordförråd samt språkstrukturell förmåga är också olika typer av kunskaper som bidrar till en lyckad läsning. Det handlar då om förmågan att välja lässtrategi och sätta mål för läsningen, känna till den ungefärliga betydelsen av de flesta innehållsorden i en text och ordförrådets bredd beror på både läsvana och verbal begåvning (Melin, 2003:1-2). Alla läsare har dessvärre inte kunskap av detta fullt ut, utan en del läsare har begränsad kunskap att förstå innehållet i en text. Några av de lässvaga grupperna består exempelvis av dyslektiker, invandrare och poor reader. Dyslektiker har svårigheter med det skrivna språket och därmed sämre ordförrådsutveckling, invandrarna har inlärningssvårigheter med det nya språket till en början och poor reader är personer som läser dåligt och helt enkelt inte är motiverade för att läsa, och den här gruppen är avsevärt fler än dyslektikerna (Melin, 2003:2).

2.5 Tidigare forskning om språkets roll

Dagens samhälle präglas av både flyktingkrisen och digitalisering, vilket innebär att vi måste anpassa oss på ett annat sätt idag. Alla människor har rätt till att få ta del av information via digitala medier. Även om digitaliseringen ger kapacitet till stöd för språkanvändningen kan det samtidigt riskera att ställa många utanför då det kan skapa klyftor (Domeij, 2010:35). Studier som gjorts visar på att information på webbplatser är dåligt anpassade till alla människors språkliga behov och speciellt svårartad är situationen för personer som inte har svenska som modersmål (Domeij, 2010:35). Resultatet från Domeijs rapport pekar även på att det krävs teknikstöd i kommunikationen för att språket ska kunna användas för att nå ut med information. Genom dessa situationer visar rapporten möjliga åtgärder för att öka möjligheten att använda och förbättra språksituationen på internet. En åtgärd Språkrådet redogör för är att se till att den språkliga kvaliteten är god (Domeij, 2010:37). De menar att kvalitet är en central fråga samt att språket bör vara vårdat, enkelt och begripligt oavsett vilket språk det handlar om. Rapporten redovisar även resultat från en enkätundersökning om användningen av olika språk i kontakten med medborgarna på nätet. Slutsatsen är att svenska myndigheter är dåligt anpassade till språkliga behov hos människor som inte har svenska som modersmål (Domeij, 2010:13).

En annan undersökning visar att invandrarspråk sällan förekommer i svenska offentliga institutioners kommunikation i sociala medier, utan svenskan är det självklara språket för myndigheter och organisationer på nätet (Antonsson, 2013:4). Resultatet visar att majoriteten som ingår i undersökningen inte har reflekterat över sina språkval på nätet, men att över hälften av informanterna däremot kan se ett syfte med att kommunicera på andra språk än svenska. Rapporten visar därför på en medvetenhet om att vi lever i ett flerspråkigt samhälle och att det därför bör speglas i sociala medier (Antonsson, 2013:4). Dock visade resultatet att 67 % inte använt något annat språk än svenska när de kommunicerat i sociala medier (Antonsson, 2013:15). Det svenska språkets roll eller språkinlärningens betydelse i integrationsprocessen är viktig, då en rapport visar att människor måste lära sig språket för att integreras till samhället (Hudajev, 2009:42). Därför kan svåra ord och formuleringar krångla till det för många människor när de läser texter på sociala medier. Språklagen nämner även att språket ska vara vårdat, begripligt och enkelt i offentlig verksamhet, vilket innebär att informationen man läser ska vara på tydlig och klar svenska, det vill säga klarspråk, för att många människor har rätt till att kunna läsa det som står (Domeij, 2010:22).

3. Material och metod

Det här kapitlet ger en beskrivning av material och metod, samt diskuterar reliabilitet och validitet.

3.1 Materialbeskrivning och materialurval

Undersökningen består av 13 inlägg från Röda Korset Västerås Integrations Facebooksida. Inläggen finns med som bilagor (se bilaga 1–13) till denna uppsats och är publicerade mellan 2015-11-16 och 2016-03-30. Samtliga Facebookinlägg handlar i stort om integration, det vill säga händelser och evenemang riktade främst till invandrare för att skapa kontakter och få dem att komma in bättre i samhället och lära sig det svenska språket. För att inga personliga värderingar skulle påverka urvalet valdes var femte inlägg ut som analysmaterial. Viktigt att påpeka är att jag inte har valt något inlägg som jag själv skrivit, utan om urvalet hamnat på ett inlägg som jag har skrivit har nästa inlägg valts, även det här för att undvika personliga värderingar. Materialet blir således slumpvis korta och långa inlägg. I de bifogade Facebookinläggen är namnen på personerna som skrivit inläggen borttagna, både för att skribenterna ska förbli anonyma och för att det inte är relevant för undersökningen. Samma sak gäller de intervjuades namn i inläggen. Materialet begränsades till 13 inlägg på grund av uppsatsens tidsplan. Den här undersökningen bortser från bilder samt länkar för att syftet är att fokusera på läsbarheten i texterna.

3.2 Analysmetod

Materialet kommer att analyseras med hjälp av en textanalys. Textanalyserna utgår från boken *Metoder för brukstextanalys* (Hellspong, 2001:87–90). Den analysmetod som används är läsbarhetsanalys. Med hjälp av den analysmetoden kommer Facebookinläggen att analyseras utifrån textens språk, innehåll och sociala funktion. Analysen innefattar bland annat en beräkning av textens läsbarhetsindex, LIX. Beräkningen bedömer textens svårighetsgrad och är ett mått som kombinerar orden och meningarnas längd i en text. LIX räknas ut genom den genomsnittliga meningslängden (antalet ord / antalet meningar) adderat med andelen långa ord i procent (antalet ord med sju eller flera bokstäver x 100 / totala antalet ord) (ibid.:88). Resultatet av LIX blir ett värde mellan 15 och 60, där 15 är mycket lätt och 60 mycket svår (ibid.). För att beräkna textens LIX-värden har jag använt mig av LIX-räknaren på hemsidan www.lix.se. Analysen innefattar även en granskning av vänster- och högertunga meningar. I vänstertunga meningar kommer subjektet och verbet sent i meningen, medan det i högertunga

meningar kommer tidigt och gör meningarna mer lättlästa. Läsbarhetsanalysen utgår från ett flertal frågor och kategorier för att generera en övergripande analys. Nedan följer en närmare beskrivning av de frågor och kategorier som tillämpats för analysen:

- **Textens språk:** behandlar frågor om språket och hur framställningen är anpassad till målgruppen och deras läsmål. Hur svåra är textens ord? Finns det långa ord som kan vara krångliga att uppfatta? Framgår ordens betydelse av sammanhanget? Hur svåra är textens meningar, är de vänstertunga eller högertunga? Vilket LIX-värde har texten? Har texten en läsvänlig komposition och är den överskådlig?
- **Textens innehåll:** behandlar frågor om innehållet är relevant och välvalt för målgruppen och dess läsmål. Finns det luckor i tankegången som kan vara svåra för läsarna att själva fylla i? Ställer texten krav på läsarnas förkunskaper? Är innehållsstrukturen invecklad? Kan innehållsmängden vålla problem för läsarna?
- **Textens sociala funktion:** behandlar frågor om den sociala ramen, det vill säga om texten drar in läsarna i ett samspel med exempelvis direkta tilltal, samt om texten ger läsarna anvisningar om hur de kan använda texten.

3.3 Validitet och reliabilitet

Då undersökningen går ut på att granska om inläggen är tillräckligt läsbara för den breda målgruppen är läsbarhetsanalysen relevant för syftet. Inga personliga värderingar är tillämpade, utan inläggen är valda slumpmässigt för en så objektiv analys som möjligt. Mätningen av LIX-värdena är tillförlitliga, då vem som helst kan räkna ut dem och få lika resultat. Däremot är inte hög reliabilitet en garanti för hög validitet (Patel & Davidson, 2011:102). I den här undersökningen är LIX-värdena relevanta och tillförlitliga, men det betyder inte att den övriga textanalysen är pålitlig i samma avseende som LIX-värdena, som resulterar i exakta mätningar varje gång. LIX är dock endast en indikation på texternas svårighet, vilket innebär att en text med lågt LIX-värde inte nödvändigtvis är lättläst. I andra delar av analysen krävs egna reflektioner och uppfattningar, varför granskare kan komma fram till olika resultat i det avseendet. Kvalitativ forskning innebär att man genomför tolkande analyser på det aktuella materialet (Patel & Davidson, 2011:14), vilket den här undersökningen innefattar. Studien har även inslag av kvantitativ forskning, eftersom LIX-värdena är mätningar av datainsamling. Ju fler inlägg materialet består av, desto större tillförlitlighet. Jag bedömde dock att 13 inlägg räckte för att få ett tillförlitligt och omfattande resultat för denna studie.

4. Resultat

I det här kapitlet presenteras resultaten av analyserna. Varje Facebookinlägg redovisas separat och kapitlet avslutas sedan med generella aspekter på alla inlägg. Samtliga Facebookinlägg kan ses i bilagorna 1-13.

4.1 Inlägg 1

4.1.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 20, vilket betyder att texten definieras som mycket lättläst. Texten består endast av 2 meningar som är högertunga, då det finita verbet och subjektet kommer i början av meningarna och detta gör dem lättlästa. Meningarna anses inte långa då den genomsnittliga meningslängden blir 9 ord. Det finns sammanlagt 18 ord i inlägget, varav 2 av dessa har fler än 6 tecken, vilket resulterar i att andelen långa ord inte är mer än 11,11 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 1 nedan.

Tabell 1: Analys av inlägg 1.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	18
Antal ord med fler än 6 tecken	2
Genomsnittlig meningslängd	9
Andel långa ord	11,11%
Läsbarhetsindex	20

De flesta av orden är relativt enkla, förutom *Världsmusikgalan*, som kan vara svårt att förstå eftersom en del läsare kanske inte har vetskap om vad det är för något. Inläggets meningar innehåller inte heller särskilt mycket information, då det enda som framgår är när galan börjar och slutar. I texten finns ingen särskild hänvisning till eventet, varför läsaren kan ha svårt att greppa vad det handlar om. Tilltalet i inlägget är personligt och vänder sig direkt till läsarna, då det står ”från oss till er”. Textens syfte är att anvisa läsarna att gå på det evenemang den tipsar om. Att en sådan anvisning finns behöver dock inte innebära att texten blir mer läsbar.

4.2 Inlägg 2

4.2.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Textens läsbarhetsindex är 39, vilket innebär att den bedöms som lättläst på gränsen till medelsvår. Inlägget består av 6 meningar, vilka alla är högertunga och därmed lättlästa, och den genomsnittliga meningslängden är 6,17 ord. Totala antalet ord är 37, varav 12 har fler än 6 tecken. Andelen långa ord är därför 32,43 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 2 nedan.

Tabell 2: Analys av inlägg 2.

Beräkning	
Antal meningar	6
Antal ord	37
Antal ord med fler än 6 tecken	12
Genomsnittlig meningslängd	6,17
Andel långa ord	32,43%
Läsbarhetsindex	39

Svårigheterna ligger inte i att avläsa de långa orden, utan snarare i att texten innehåller förkortningar som VL, vilket kan göra det svårt för läsarna att avläsa vad som menas eller vad det står för. Eftersom ordet förekommer tillsammans med ”fria bussresor” kan läsarna dock räkna ut att det är ett bussbolag eller liknande, vilket gör att betydelsen framgår av sammanhanget. Förkortningar kan vara svåra för läsare att uppfatta och därför bör de användas återhållsamt (Språkrådet, 2008:138). Texten innehåller mycket detaljer i form av var och när vårmarknaden ska vara. Dessa detaljer är dock snarare en bidragande faktor för att få ut mer information av inlägget, för utan dessa detaljer hade inte läsarna förstått så mycket. Det som kan uppfattas som krångligt är sista meningen, då denna inte riktigt har någon koppling till resten av texten eftersom den inte handlar om själva vårmarknaden. Det finns ett indirekt tilltal till läsarna då det skrivs ”välkomna” och ”glöm inte att besöka”. Texten innehåller information om plats, tid och vad man kan köpa och anvisar läsarna om att de är välkomna på vårmarknad.

4.3 Inlägg 3

4.3.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Textens läsbarhet är 37, vilket innebär att den bedöms som lättläst på gränsen till medelsvår. Inlägget består av 13 meningar och dessa är högertunga. Den genomsnittliga meningslängden redogör ett resultat på 5,08 ord, vilket innebär att meningarna inte är långa. Sammanlagt finns det 66 ord, där 21 av dessa har fler än 6 tecken och därför är andelen långa ord 31,82 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 3 nedan.

Tabell 3: Analys av inlägg 3.

Beräkning	
Antal meningar	13
Antal ord	66
Antal ord med fler än 6 tecken	21
Genomsnittlig meningslängd	5,08
Andel långa ord	31,82%
Läsbarhetsindex	37

Långa ord som *Kaserngatan*, *Välljärnsgatan* och *Bäckbyhuset* kan vara svåra för läsarna att uppfatta, eftersom det ställer krav på förkunskaper kring var platserna är. Ord som *segregationen* eller *joller* kan uppfattas som svåra och ställer krav på förkunskaper. Ordet joller kan vara svårt för många läsare att förstå, inte bara för personer med svenska som andraspråk. Det är mycket detaljer i form av information om adresser och liknande, men detta gör det inte svårt att sovra fram det viktigaste i inlägget. Inlägget innehåller ord som ”vi” samt ”välkomna, alla föräldrar och barn”, vilket skapar en social ram som mottagarna kan känna sig hemma i. Texten ger anvisningar till läsarna om ett exempel på ett evenemang de kan gå på samt information om det. Detta gör det läsbart, eftersom mottagarna förstår utifrån anvisningarna vad texten går ut på.

4.4 Inlägg 4

4.4.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 14, vilket innebär att den definieras som mycket lättläst. Det är endast 2 meningar och den sista meningen är lite svårförståelig, varför den hade kunnat utvecklas för att öka begripligheten. Då det är en kort mening visar det att korta meningar inte alltid behöver betyda att läsbarheten blir god. Meningarna är inte långa då den genomsnittliga

meningslängden är 7 ord. Texten har sammanlagt 14 ord och 1 av orden har fler än 6 tecken, vilket resulterar i att andelen långa ord endast är 7,14 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 4 nedan.

Tabell 4: Analys av inlägg 4.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	14
Antal ord med fler än 6 tecken	1
Genomsnittlig meningslängd	7
Andel långa ord	7,14%
Läsbarhetsindex	14

Ord som *Signalisten* och *stoj* kan anses vara svåra, om läsarna inte vet vad det är. Detta ställer därför krav på läsarnas förkunskaper. Det framgår dock av betydelsen vad Signalisten kan tänkas vara. Ett annat fel i texten är ordet ”såhär” som skrivits som ett ord trots att det ska vara två. Texten är överskådlig, då den beskriver vad, hur och var något hände. Innehållsuppbyggnaden är däremot krånglig på det sättet att texten borde varit längre och mer utvecklad för att få en bättre struktur. Det oklara är vad för typ av evenemang det var. Inlägget blir dock konkret med hjälp av orden *lek*, *pyssel* och *stoj*, vilket gör nivån skapligt lämplig för läsbarheten. Det finns inte något personligt tilltal i texten och inte heller några anvisningar om hur läsarna kan använda sig av den, utan det beskriver endast en tidigare händelse. Inlägget ger däremot samtidigt en förklaring kring hur det var på aktiviteten, vilket kan ses som en anvisning.

4.5 Inlägg 5

4.5.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 16, vilket innebär att den definieras som mycket lättläst. Texten består endast av 2 högertunga meningar och dessa anses inte långa enligt den genomsnittliga meningslängden som är 4,5 ord. Inlägget har 9 ord, varav 1 ord har fler än 6 tecken och därför blir andelen långa ord 11,11 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 5 nedan.

Tabell 5: Analys av inlägg 5.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	9
Antal ord med fler än 6 tecken	1
Genomsnittlig meningslängd	4,5
Andel långa ord	11,11%
Läsbarhetsindex	16

Inlägget består av en kort fråga följd av en kort uppmaning, som kan vara en aning svårbegriplig. De allra flesta orden är korta och det långa ordet *språkstöd* bör inte heller vara svårt att förstå, men kan säkerligen vara det för några läsare ändå. Betydelsen bör dock framgå och läsaren kan lista ut vad som åsyftas av sammanhanget. Texten är överskådlig då den är kort och lätt att hitta genom, däremot är innehållsstrukturen invecklad och innehållsmängden kan vålla problem på så sätt att det inte beskrivs mycket informationsmässigt. Texten drar in läsarna i ett samspel med hjälp av tilltal direkt till läsarna och skapar en dialog.

4.6 Inlägg 6

4.6.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 47, vilket betyder att texten definieras som medelsvår. Gränsen för när en text bedöms som svår går vid 50, vilket innebär att inläggets LIX-värde är relativt högt. Texten består av 6 meningar, vilka alla är högertunga. Den genomsnittliga meningslängden ger en indikation på att meningarna inte är särskilt svåra då den beräknas vara 8,17 ord, och meningarna anses därför inte vara långa. Det finns sammanlagt 49 ord i texten, varav 19 ord har fler än 6 tecken, och därför blir andelen långa ord 38,78 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 6 nedan.

Tabell 6: Analys av inlägg 6.

Beräkning	
Antal meningar	6
Antal ord	49
Antal ord med fler än 6 tecken	19
Genomsnittlig meningslängd	8,17
Andel långa ord	38,78%
Läsbarhetsindex	47

Meningarnas uppbyggnad är relativt komplicerad trots att meningslängden är låg. Ord som kan uppfattas som svåra är *CFI*, *Infogruppen*, *Smedjegatan*, *Läxstödet* och *Läxhjälpsverksamhet*, beroende på om orden är kända för målgruppen eller inte. Dessa kan ställa krav på läsarnas förkunskaper. Den läsvänliga kompositionen störs av fel i både ord och meningar, exempelvis Läxstödet och måndageftermiddag. Inlägget hade gått att göra mer överskådligt. Huvudtankarna bör inte vara svåra att sålla fram, men budskapet kan misstolkas. Första frågan är ställd direkt till läsarna och gör att det skapar en närvaro och dialog. Det finns ett samspel i texten där läsarna kan känna sig hemma och att inläggen talar direkt till dem. Anvisningarna texten ger till läsarna är att de ska ta kontakt med Röda Korset för att bli läxhjälpare.

4.7 Inlägg 7

4.7.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 40, vilket innebär att texten bedöms som medelsvår, men precis över gränsen till lättläst. Texten består endast av 2 meningar som är högertunga och därmed lättlästa. Den genomsnittliga meningslängden är 10 ord, vilket innebär att meningarna inte är långa. Inlägget består av sammanlagt 20 ord, där 6 av dessa har fler än 6 tecken och andelen långa ord är därför 30 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 7 nedan.

Tabell 7: Analys av inlägg 7.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	20
Antal ord med fler än 6 tecken	6
Genomsnittlig meningslängd	10
Andel långa ord	30%
Läsbarhetsindex	40

Textens ord är vardagliga och inget ord stoppar upp läsningen. Texten ställer krav på läsarnas förkunskaper och innehåller inte mycket information, vilket gör den något oöverskådlig. Texten tilltalar läsarna indirekt genom att informera mottagarna om att de kan ta en promenad med vänner. Innehållsmässigt saknas det beskrivning av plats för att få en fullständig information.

4.8 Inlägg 8

4.8.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 25, vilket innebär att den bedöms som mycket lättläst. Texten består endast av 2 meningar som båda är högertunga. Den genomsnittliga meningslängden är 14,5 ord och meningarna anses därför inte vara långa. Texten består av 29 ord, där 3 av dessa har fler än 6 tecken och andel långa ord är därför 10,34 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 8 nedan.

Tabell 8: Analys av inlägg 8.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	29
Antal ord med fler än 6 tecken	3
Genomsnittlig meningslängd	14,5
Andel långa ord	10,34%
Läsbarhetsindex	25

Meningarna är ganska intetsägande, men orden är däremot inte lika krångliga. Det långa ordet *flyktingsituationen* kan anses vara svårt då det är en sammansättning och *situationen* kan vara svår att förstå då det uttalas annorlunda jämfört med hur det stavas. Detta kan både ställa krav på läsarnas förkunskaper samt skapa brister i tankegången då läsarna inte vet vad som menas med att hjälpa till i flyktingsituationen. Den stad som Facebooksidan utgår ifrån är Västerås och därför bör det långa ordet *Västerås* inte vara svårt att förstå utan vara känt för målgruppen. Texten är överskådlig och lätt att hitta genom, vilket beror på att den endast är två meningar lång. Inlägget riktas direkt till läsarna genom användandet av ”du”. Det skapar ett samspel med läsarna där de kan vara involverade och tilltalas direkt. Texten ger inga direkta anvisningar mer än att ställa frågan om läsarna kan hjälpa till i flyktingsituationen.

4.9 Inlägg 9

4.9.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 31, vilket innebär att den definieras som lättläst. Texten består endast av 2 meningar och dessa är högertunga, vilket gör dem lättlästa. Den genomsnittliga meningslängden är 21,5 ord, och vid 25 och över är det varningsflagg (Svenska språknämnden, 2010). Utifrån LIX-beräkningen är textens meningar relativt svåra, då det är många ord per mening. Det är däremot inte många långa ord som försvårar läsningen, vilket gör att meningarna hamnar på en medelnivå. Texten består av sammanlagt 43 ord, varav 4 ord har fler än 6 tecken och andelen långa ord blir därför 9,3 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 9 nedan.

Tabell 9: Analys av inlägg 9.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	43
Antal ord med fler än 6 tecken	4
Genomsnittlig meningslängd	21,5
Andel långa ord	9,3%
Läsbarhetsindex	31

De ord som kan vara svåra att uppfatta är *integration* och *engagemang*. Fördelen med ordet integration är att det kan kännas igen från det engelska ordet integration. Ser läsarna inte bilderna utan enbart texten är det svårt att få grepp om vad som hänt under året, för texten i

sig säger ingenting utan bilderna. Detta ställer därför krav på läsarna. Inlägget beskriver inte mycket om händelserna och därför blir det svårt för läsarna att sovra fram huvudtankarna. I övrigt är texten skapligt överskådlig, vilket beror på att inlägget endast består av två meningar. Texten skapar en relation mellan skribenten och läsarna genom tilltalen ”vi” och ”alla”. Anvisningarna texten ger är att titta på bilderna, eftersom det är där all information om händelserna finns.

4.10 Inlägg 10

4.10.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 38, vilket innebär att den bedöms som lättläst, men är nära gränsen medelsvår. Texten består av 16 meningar och dessa är högertunga, vilket gör dem lättlästa. Meningarna anses inte långa då den genomsnittliga meningslängden är 10,31 ord. Det finns sammanlagt 165 ord i inlägget, 45 av dessa ord har fler än 6 tecken. Andelen långa ord hamnar därför på 27,27 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 10 nedan.

Tabell 10: Analys av inlägg 10.

Beräkning	
Antal meningar	16
Antal ord	165
Antal ord med fler än 6 tecken	45
Genomsnittlig meningslängd	10,31
Andel långa ord	27,27%
Läsbarhetsindex	38

Det finns en del långa ord som kan vara svåra för läsarna att förstå, exempelvis *engagemang*, *engagerad*, *majoriteten*, *Anders Fogelströms* m.fl. Betydelsen kan dock framgå av textens sammanhang. Trots att det är ett längre inlägg är texten överskådlig, vilket beror på talstrecken och att någon säger något. Innehållet är lätt att förstå och få grepp om då det är ett beskrivande reportage och läsbarheten är god. Texten har en social ram och skapar ett samspel med läsarna, både genom att läsarna får följa personen som intervjuas samt att andra personer även nämns. Texten ger inte några direkta anvisningar om hur läsarna kan använda sig av den, mer än att de kan bli intresserade av att vara med i en språkgrupp, antingen som volontär eller för att lära sig språket.

4.11 Inlägg 11

4.11.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 41, vilket innebär att den bedöms som medelsvår. Texten har 8 meningar, vilka alla är högertunga och därmed lättlästa. Den genomsnittliga meningslängden är 10,5 ord och meningarna anses därför inte vara långa. Sammanlagt består texten av 84 ord, varav 26 ord har fler än 6 tecken, vilket resulterar i att andelen långa ord är 30,95 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 11 nedan.

Tabell 11: Analys av inlägg 11.

Beräkning	
Antal meningar	8
Antal ord	84
Antal ord med fler än 6 tecken	26
Genomsnittlig meningslängd	10,5
Andel långa ord	30,95%
Läsbarhetsindex	41

En del meningar har talstreck då någon säger något, vilket gör meningarna och texten i sig mycket lättare. Ord som kan uppfattas som svåra är *Smedjegatan*, *förkunskaper* och *integrera*. Dessa ord kan ställa krav på läsarnas förkunskaper. De långa orden kan dock vara kända för målgruppen samt att ordens betydelse framgår av textens sammanhang. Texten är överskådlig och lätt att hitta genom av olika anledningar, dels är texten inte jättelång, dels är den uppdelad i stycken med talstreck. Svårigheterna kan finnas i sista meningen, eftersom läsarna inte vet om de behöver föranmäla sig eller om de enbart kan dyka upp under de dagar och tider som nämns. Texten skapar ett samspel med läsarna då de får följa med personerna som intervjuas. Intervjun skapar en personlig närvaro och det finns ett tilltal genom ”vi”. Textens enda anvisning om hur läsarna kan använda sig av den är om de vill komma och vara med på språkcaféet, eftersom både tid och plats nämns.

4.12 Inlägg 12

4.12.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 37, vilket innebär att den bedöms som lättläst, men är nästan på gränsen till medelsvår. Texten består av 10 meningar, och dessa är högertunga vilket gör dem

mer lättlästa. Meningarna anses inte långa då den genomsnittliga meningslängden är 11,6 ord. I texten finns det 116 ord, varav 30 har fler än 6 tecken, vilket resulterar i att andelen långa ord är 25,86 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 12 nedan.

Tabell 12: Analys av inlägg 12.

Beräkning	
Antal meningar	10
Antal ord	116
Antal ord med fler än 6 tecken	30
Genomsnittlig meningslängd	11,6
Andel långa ord	25,86%
Läsbarhetsindex	37

Ord som *praktisera*, *verksamhetsansvarig*, *ansvarsområden*, *engagemang* och *integration* kan uppfattas som svåra, vilket kan ställa krav på läsarnas förkunskaper och är den enda bristen i tankegången. Ordens betydelse kan däremot framgå av textens sammanhang. Intervjun följer en kronologisk disposition från personens start fram till nutid och innehåller dessutom talstreck vilket gör texten relativt levande och överskådlig. Då texten endast beskriver utifrån den intervjuades upplevelser blir det mer personligt och försvårar inte andra delar av texten. Den intervjuade personen använder ord som ”alla” och får med läsarna in i texten och gör dem involverade, vilket skapar ett samspel med läsarna. Texten ger inga anvisningar om hur läsarna kan använda sig av den.

4.13 Inlägg 13

4.13.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Inläggets läsbarhetsindex är 33, vilket innebär att den bedöms som lättläst. Texten består endast av 2 meningar som är högertunga, eftersom det finita verbet och subjektet kommer i början av meningarna och detta gör dem lättlästa. Den genomsnittliga meningslängden är 8 ord, och meningarna anses därför inte vara långa. Texten har sammanlagt 16 ord, varav 4 ord har fler än 6 tecken och andelen långa ord är därför 25 %. En översikt över inläggets beräkning kan ses i tabell 13 nedan.

Tabell 13: Analys av inlägg 13.

Beräkning	
Antal meningar	2
Antal ord	16
Antal ord med fler än 6 tecken	4
Genomsnittlig meningslängd	8
Andel långa ord	25%
Läsbarhetsindex	33

Två av de fyra långa orden kan uppfattas som svåra för en del läsare: *Signalisten* och *asylboendet*. Dessa ställer krav på läsarnas förkunskaper; de behöver veta vad Signalisten är och var det ligger. Ordet asylboende är däremot precis före ordet Signalisten, vilket gör att betydelsen ändå framkommer av sammanhanget. Det finns även ett stavfel i texten, vilket är *korset* som ska skriva med stort K. Textens uppställning är överskådlig men texten i sig säger inte mer än att Röda Korset börjat med promenader från Signalisten. Läsarna får själva skaffa sig kunskap om både tid och om de behöver föranmäla sig. Texten involverar läsarna i inlägget på så sätt att frågan är riktad direkt till dem, och texten bjuder därför in läsarna till ett samspel i texten. Inlägget ger inga direkta anvisningar om hur läsarna kan använda sig av texten mer än att de kan följa med på promenad.

4.14 Generella aspekter på inläggen

Varje inlägg är uppbyggt på ett relativt okomplicerat sätt med korta och högertunga meningar, vilket gör dem lättlästa och lättbegripliga. Inläggen är inte heller särskilt långa, varför innehållsmängden inte bör orsaka några problem. Strukturen i inläggen är tydlig och konsekvent, vilket skapar en röd tråd som är lätt att följa. Uppbyggnaden blir således begriplig och är därmed i förlängningen mer läsvänlig. Innehållet i texterna är ofta generellt, men samtidigt relativt konkret, vilket gör att läsarna enkelt kan förstå innebörden. Svårigheter kan dock uppstå i vissa fall, då informationen ibland är bristfällig och förutsätter vissa förkunskaper hos läsaren. Ett exempel är då denne själv måste fylla i information eller leta upp det evenemang som nämns. Dessutom krävs ibland vissa förkunskaper hos läsaren för att denne ska förstå vissa ord som kan uppfattas som svåra.

5. Diskussion

I detta kapitel redovisas en diskussion utifrån undersökningens resultat kopplat till tidigare forskning och bakgrund, samt en metod- och materialdiskussion och vidare forskning.

5.1 Läsbarhetsindex, textens språk och innehåll

Resultaten visar att de allra flesta Facebookinläggens LIX-värden är relativt låga för läsbarheten, med undantag för inlägg 6, 7 och 11. Majoritetens värden bedöms som lättlästa, och ska därför vara enkla att läsa. Det visade sig däremot att de flesta inläggen behöver utvecklas mer för att informationen ska bli tydligare och klarare, och för att göra läsbarheten bättre. Även om en majoritet av inläggen är lättlästa enligt LIX-värdena kan de fortfarande vara svårbegripliga innehållsmässigt. Därför är det viktigt att se texten i sin helhet för att bedöma om inläggen är begripliga eller inte. Facebookinläggen har skapligt god läsbarhet med enkla och vårdade meningar, men det brister i informationen. I inlägg 4 upplevs texten i nuläget för kort och kunde därför ha gjorts längre genom att sista meningen utvecklats, och därmed gjort sista meningen såväl mer fullständig som bättre och tydligare. Även om sista meningen hade utvecklats mer eller om det istället blivit tre till fyra meningar skulle överblicken fortfarande vara god, eftersom inlägget fortfarande hade varit kort men inte allt för kort, utan det hade istället genererat i att inlägget blivit mer fullständigt. Inlägg 5 kan också upplevas som för kort, då det inte beskrivs så mycket informationsmässigt, utan det begär mycket utav läsarna när inläggen är korta. Läsarna behöver därför själva ta rätt på vart de ska vända sig för att bli språkstöd. Då den här Facebooksidan inte står för några evenemang eller händelser, utan endast informerar ut information till läsarna är det inte skribenterna de ska höra av sig till för att bli språkstöd. Därför behövs det en person som läsarna kan höra av sig till för att bli språkstöd, för annars hade skribenterna likväl fått hänvisa vidare till rätt person, och det hade blivit således lättare att förstå och ökat läsbarheten i sin tur om texten utvecklats med en kontaktuppgift.

I inlägg 4, 6 och 13 finns det även stavfel så som såhär, måndageftermiddag, läxstödet och korset. Orden såhär och måndageftermiddag ska delas upp till två ord, korset ska inledas med versal och läxstödet kunde skrivits om till läxhjälpsstödet. För de som lär sig det svenska språket eller de som har problem med språket i övrigt kan det vara bra att skriva korrekt för att de ska lära sig. Det går inte att dra någon slutsats utifrån det här eftersom det endast förekommer i tre inlägg, utan det kan enbart vara enkla fel som skribenterna missat eftersom

det inte förekommer så ofta. Dessa stavfel kan även göra att läsarnas förtroende minskar samt att lästiden förlängs och läsförståelsen försvåras.

Domeij (2010) nämner att språket på webben generellt ska vara vårdat och enkelt samtidigt som informationen ska vara klar och tydlig, då många människor har rätt att förstå det som står i texten. Denna information stämmer delvis överens med Facebookinläggens läsbarhet. Språket i inläggen är lätt med exempelvis högertunga meningar, men informationen är inte lika klar, vilket gör att läsare kan ha svårt att tyda inläggen och saknar information för att dra en slutsats. Exempelvis inlägg 5 och 7, där det i inlägg 5 ställs en fråga om man vill bli språkstöd, och i inlägg 7 nämns det att man kan ta en promenad med vänner och att det är samling klockan 14 som vanligt. Dessa inlägg ger ingen klarare information om vad det innebär att bli språkstöd eller var promenaden utgår ifrån eller var någonstans man ska promenera. Då läsarna inte vet vad det innebär att bli språkstöd kan det i sin tur leda till att de väljer att avstå och inte höra av sig eftersom inlägget är otydligt. Det kan göra att läsarna tvekar, eftersom de inte vet om det kommer vara ett stort eller litet ansvar, eller hur pass tidskrävande det kan vara. Promenaden i inlägg 7 är otydlig i informationen, vilket också kan leda till att läsarna tvekar att vara med då de inte vet var promenaden utgår ifrån. Det kan resultera i att det blir samma personer som är med på promenaden varje gång, eftersom övriga läsare inte vet exakt vad det innebär på grund av den bristande informationen.

De korta meningarna är inte alltid enkla att förstå. Analysen visar på att läsarna inte får all den information de skulle behöva. Detta ställer krav på läsarnas förkunskaper och motivation att själva söka fram den fullständiga informationen, eftersom en del av inläggen inte informerar tydligt om olika evenemang eller händelser. En del inlägg tar även för givet att läsarna sedan tidigare är insatta i ett visst ämne eller varit med på ett liknande evenemang tidigare. Exempelvis från inlägg 7 och 13, där det i inlägg 7 inte nämns var det är samling samt i inlägg 13 där det är samma evenemang men då nämns inte tiden. Detta ställer krav på deras förkunskaper och motivation, vilket kan leda till att vissa läsare hamnar utanför. Inläggen skulle därmed kunna utvecklas med mer information för att minska kravet på förkunskaper och göra inläggen mer begripliga. I nuläget begär inläggen mycket av läsarna. Det är således inte enbart krav på språkliga förkunskaper, utan även ämnesmässiga, om läsarna inte känner till evenemang eller liknande som nämns i texterna.

Det är inte enbart avsaknaden av information som brister i inläggen och minskar läsbarheten, utan även en del svåra ord kan försvåra läsningen och ställer krav på läsarnas förkunskaper. En del ord kunde därför skrivits annorlunda eller ersatts för att förenkla och göra texten mer läsbar. Ordet joller kunde exempelvis bytts ut till småbarnsprat eller

barnspråk, eftersom det då skulle bli mer förståeligt, och därmed främja läsbarheten. Detta ord kan säkerligen vara svårt och krångligt för människor med svenska som modersmål, och då även för de människor som har svenska som andraspråk. De språkliga villkoren skiftar därför inte avsevärt mellan de olika mottagarna, utan läsförståelsen beror på vad målgruppen har för förkunskaper. Det går därför inte att utesluta att läsarna med svenska som modersmål har svårt för vissa ord i inläggen. Däremot kan vissa ords betydelse trots allt framgå av sammanhanget. Det förekommer en del sammansatta ord, gatunamn samt förkortningar i inläggen, vilket kan påverka läshastigheten. Sammansatta och långa ord är oftast svåra, vilket kan vara en anledning till att det försvårar läsningen för en del. Det ställer även krav på läsarnas förkunskaper att veta var dessa gatuadresser är samt vad förkortningarna står för. Skribenterna utgår från att alla läsare vet vad det betyder, vilket blir otydligt och läsbarheten försämras, och detta skapar även luckor i tankegången som kan vara svåra för läsarna att själva fylla i. Det är viktigt att påpeka att Facebookinläggen skrivs av olika skribenter, vilket kan påverka resultatet. Dock går det att se en röd tråd i skribenternas sätt att skriva, vilket märks i inläggens bristande information. Det går att spekulera i om detta enbart beror på att de skriver korta inlägg eller om skribenterna helt enkelt inte får tillräcklig information om evenemangen från andra parter.

Då Röda Korset Västerås Integration riktar sig till en bred målgrupp och där deras syfte, enligt deras information på Facebooksidan, är att immigranter ska integreras i samhället är det viktigt att inläggens texter förklaras mer. Vissa ord bör vara lättare för att inte ställa krav på läsarnas förkunskaper, då det blir svårare för dessa människor att lära sig språket och komma in i samhället, eftersom de då inte förstår vad som händer på ett särskilt evenemang. Detta går tydligt att koppla till Hudajevs rapport (2009) om svenska språkets roll i integrationsprocessen, som handlar om att människor måste lära sig språket för att integreras i samhället. Det är viktigt att påpeka att läsbarheten kan vara svår även för läsare med svenska som modersmål. Institutet för språk och folkminnen (2016) anser att långa meningar bör undvikas, men mitt resultat visar däremot att även korta meningar kan vålla problem för läsförståelsen på grund av bristande information. Det kan därför vara bra med en blandning av långa och korta meningar som Guldbrand och Englund Hjalmarsson (2012:94) förespråkar. En gräns mellan långa och korta ord används för att kunna mäta svårighetsgraden hos texterna för att skilja lätta texter från svåra (Björnsson, 1968:214). Det visade sig dock i min studie att det inte enbart var långa ord som var svåra. Även kortord som OBS samt förkortningar som CFI försvårade inläggens läsbarhet, vilket skapar krav på läsarnas förkunskaper. Kraven på både förkunskaper och motivation för läsarna att själva söka fram information är tidskrävande

samt försvårar läsningen. Detta går emot tankesättet att skriva korta meningar, enkla ord och vara tydlig i språket (Häger, 2014:319). Det visar även på att organisationen är sämre på att anpassa de språkliga behoven hos människor, och speciellt besvärad är situationen för personer med svenska som andraspråk. Detta stämmer överens med Domeijs (2010) studie om att information på webbplatser är dåligt anpassade för människors språkliga behov.

Majoriteten av inläggen skapar en samvaro och tilltalar läsarna direkt, vilket gör att läsarna involveras och det öppnar upp för både dialog och närmare kontakt till läsarna. Facebook tillåter en personlig kontakt, eftersom det är sociala medier, och därför är det bra att inläggen är personliga och bjuder in läsarna. För att skapa både en närvaro och dialog med läsarna är det viktigt med direkta tilltal och frågor (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:31). Detta är något som Röda Korset har använt sig av i sina inlägg, vilket märks genom tilltal som ”du”, ”ni”, ”alla” och dylikt. Det märks även genom direkta frågor så som ”Vill du bli språkstöd?” och ”Vill du veta vad du kan göra för att hjälpa till i flyktingsituationen?”. Det visar även på att Facebook inte är någon envägskommunikation, utan att man har en dialog med läsarna för att lyckas (Herbert & Englund Hjalmarsson, 2012:8–9). Då Röda Korset Västerås Integration har fokuserat på den sociala ramen och skrivit sina inlägg genom att involvera läsarna kan det möjligtvis ses som en slutsats av att de försökt skapa en närvaro med sina läsare. De har själva även nämnt att tonen på Facebook generellt är mer personlig och att de som organisation då även tillåts mer att vara det (Redaktörerna, 2016). Fördelen med den personliga kontakten de använder sig av i inläggen är något som kan leda till att de får läsarna att stanna kvar på deras Facebooksida. Det är även ett sätt för läsarna att känna att skribenterna skriver direkt till dem och att det därför inte blir något marknadsföringsknep eller liknande. Den närvarande känslan som finns i inläggen är något som bidrar till att man får förtroende för Facebooksidan och som även kan skapa engagemang hos både läsarna och skribenterna.

5.2 Metod- och materialdiskussion

Analysmetoden som använts har frågor som kräver författarens egna reflektioner och uppfattningar, vilket kan ses som mindre objektivt. Det kan vara bra att ha med en intervju eller enkätundersökning från antingen läsarna, skribenterna eller andra parter inom Röda Korset för att bredda analysen. För att inte enbart presentera egna reflektioner och antaganden, det vill säga inte vara så objektiv, använde jag mig även av LIX-räknaren för att få fram statistik. LIX ger dock endast en indikation på svårighetsgraden. Det finns andra faktorer som påverkar en texts läsbarhet och värdet blir mer svårtolkat desto kortare texten är.

Den här läsbarhetsanalysen har dock inte enbart handlat om LIX, vilket gör att jag har kollat läsbarheten på annat sätt också, vilket har resulterat i att syftet med undersökningen ändå framgått.

De 13 inläggen som analyserades var tillräckliga för att få fram en röd tråd och se likheter genom alla dessa inlägg. Det gick därför att konstatera fel utan att behöva ha fler inlägg. När materialet valdes ut fanns det inte heller så många inlägg att välja på, då Facebooksidan nu endast funnits i ett år. Därför känns materialet relativt lagom. LIX-värdet hade möjligtvis varit mer sannolikt om längre texter valts, men då jag inte ville lägga några värderingar av urvalet var det lämpligast att välja ut slumpmässiga inlägg. Det hade naturligtvis blivit mer trovärdigt desto fler inlägg som hade analyserats, dock var 13 inlägg rimligt med tanke på tidsbegränsningen.

5.3 Vidare forskning

För vidare undersökning kan det vara intressant att analysera vad Röda Korset Västerås Integrations läsare har att säga om Facebookinläggen. Därför kan en fortsättning på den här undersökningen bestå av en enkätundersökning eller dylikt, där läsarna får kommentera läsbarheten på inläggen. Genom att få deras synpunkter skulle det även bli ett bredare perspektiv på själva undersökningen. Då kommer möjligtvis resultatet se annorlunda ut, men däremot går det att jämföra på ett annat sätt när man har läsarnas perspektiv också. Nu utgår undersökningen mycket från egna antaganden. Då det är läsarna som är mottagarna till inläggen hade en vidare undersökning varit tänkvärd för att se resultatet från två olika perspektiv. Det vore även relevant att läsarna får säga sitt, eftersom det är dem inläggen ska nå ut till. Även läsmålen och lässituationen hade blivit klarare med hjälp av informanterna.

6. Avslutning

Det är viktigt att anpassa texterna till den specifika målgruppen. Det som kan försvåra skrivandet för Röda Korset Västerås Integrations del är att deras målgrupp är så pass bred och inkluderar en stor mängd läsare. Mottagaranpassningen blir således svår att definiera. Undersökningen visar att skribenterna försökt anpassa texterna till den breda målgruppen, vilket vi kan se genom de låga LIX-värdena. Facebookinläggen är relativt lätta att läsa, tack vare de högertunga meningarna, den tydliga strukturen och de okomplicerade uppbyggnaderna. Det som dock gör dem komplicerade är den breda målgruppen, då det är svårt att anpassa inläggen för varenda läsare. Det är dock i inläggens information läsbarheten

brister. De flesta inläggen saknar vidare information om händelser och evenemang skribenterna skriver om. Det leder i sin tur till att läsarna inte får någon direkt anvisning om hur de kan använda sig av texterna. Därför hade en tydligare förklaring och en utveckling av informationen i inläggen varit att föredra. Detta hade gjort texten mer läsbar och bättre förstådd av läsarna. Det bör dock nämnas att vissa inlägg fortfarande är läsbara trots att texten inte ger några direkta anvisningar om hur läsarna kan använda sig av den.

Litteraturförteckning

Antonsson, A., 2013. *Minoritetsspråk i sociala medier – en överblick över offentliga institutioners språkval*. (Rapport) Institutet för språk och folkminnen. [Online] Tillgänglig: http://www.sprakochfolkminnen.se/om-oss/publikationer/institutets-utgivning/sprakpublikationer/sprakradets-rapporter.html
[Använd 2016-04-06].

Björnsson, C., 1968. *Läsbarhet.* Stockholm: Bokförlaget Liber AB.

Domeij, R., 2010. *En språkpolitik för internet.* (Rapport) Institutet för språk och folkminnen. [Online] Tillgänglig: http://www.sprakochfolkminnen.se/om-oss/publikationer/institutets-utgivning/sprakpublikationer/sprakradets-rapporter.html
[Använd 2016-04-06].

Guldbrand, K. & Englund Hjalmarsson, H., 2012. *Klarspråk på nätet.* 5 uppl. Stockholm: Prodicta förlag AB.

Hellspong, L., 2001. *Metoder för brukstextanalys.* Lund: Studentlitteratur AB.

Herbert, I. & Englund Hjalmarsson, H., 2012. *Språket i sociala medier.* Stockholm: Prodicta förlag AB.

Hudajev, H., 2009. *Språk som integrationsfaktor. En kvalitativ studie av tjetjenska flyktingar i göteborgsområdet*. (C-uppsats) Göteborgs Universitet. [Online]
Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/21291
[Använd 2016-04-07].

Häger, B., 2014. *Reporter: en grundbok i journalistik.* 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Institutet för språk och folkminnen., 2016. *Klarspråk.* [Online]
Tillgänglig: http://www.sprakochfolkminnen.se/sprak/klarsprak.html
[Använd 2016-04-04].

LIX-räknare., 2016. Tillgänglig: http://lix.se/ [Använd 2016-04-07].

Melin, L., 2003. *Begreppet lättläst*. (Rapport) Institutet för nordiska språk. Stockholm Universitet.

Patel, R. &. Davidson, B., 2011. *Forskningsmetodikens grunder - att planera, genomföra och rapportera en undersökning.* Lund: Studentlitteratur AB.

Platzack, C., 1973. *Språket och läsbarheten*. (Avhandling) Lund: CWK Gleerup Bokförlag.

Redaktörerna., 2016. [Intervju] (2016-05-06).

Röda Korset Västerås Integration., 2016. (Facebook) [Online]
Tillgänglig: https://www.facebook.com/Röda-Korset-Västerås-Integration-784129411663218/?fref=ts
[Använd 2016-05-06].

Språkrådet., 2012. *Myndigheterna har ordet: Om kommunikation i skrift.* Stockholm: Norstedts AB.

Språkrådet., 2008. *Svenska skrivregler*. 3 uppl. Stockholm: Liber AB.

Svenska språknämnden., 2010. *Textvård: Att läsa, skriva och bedöma texter*. 2 uppl. Stockholm: Norstedts AB.

Thurén, T., 1995. *Tanken, språket och verkligheten – En bok om vår verklighetsbild och hur den byggs upp*. Stockholm: Liber AB.

Bilagor

Här bifogas de 13 Facebookinläggen som har använts i uppsatsens undersökning.

Bilaga 1: Facebookinlägg 1

Bilaga 2: Facebookinlägg 2

Bilaga 3: Facebookinlägg 3

Bilaga 4: Facebookinlägg 4

Bilaga 5: Facebookinlägg 5

Bilaga 6: Facebookinlägg 6

Bilaga 7: Facebookinlägg 7

Bilaga 8: Facebookinlägg 8

Bilaga 9: Facebookinlägg 9

Bilaga 10: Facebookinlägg 10

Röda Korset Västerås Integration
Publicerat av [redacted] · den 15 december 2015 ·

[redacted] är ansvarig för en språkgrupp med fem personer. När vi träffar gruppen lär hon ut om yrken och verb. Gruppen pratar också om Per-Anders Fogelströms bok "Mina drömmars stad". Språkgruppen har träffats en gång i veckan sedan i augusti.

– De utvecklas väldigt fort och är engagerade, säger [redacted]

Språkgruppen är en social mötesplats där besökarna lär sig svenska.

– Det finns inga krav på kursplan eller prov. Var och en lär sig i sin egen takt, säger [redacted]

Besökarna delas in i olika grupper efter tidigare kunskaper och behov. Lärarna är frivilliga och behöver inte vara utbildade inom området. Lektionerna sker oftast på förmiddagar, men eftersom fler vill vara med kommer det snart att bli språkgrupper även på eftermiddagar.

Tidigare var majoriteten av besökarna äldre kvinnor. Nu är många av dem yngre män. På en månad har språkgruppen ökat från cirka 150 personer till nästan 400. På kort tid har åtta nya grupper skapats. Det finns ett stort engagemang hos medarbetarna och besökarna!

Bilaga 11: Facebookinlägg 11

Röda Korset Västerås Integration
Publicerat av [redacted] · den 1 december 2015 ·

Det här är [redacted] och [redacted] De är volontärer för Röda Korsets Språkcafé!

- Vi är volontärer för att sprida glädje och för att hjälpa andra människor att integrera sig i det svenska samhället, säger [redacted] och [redacted]

Språkcaféets besökare kommer hit för att träna på det svenska språket och tala om livet i vardagen.

- Det krävs inga förkunskaper i det svenska språket för att delta, alla är välkomna, säger [redacted]

Språkcaféet är öppet på tisdagar och torsdagar klockan 13:00-16:00 på Smedjegatan 13.

Bilaga 12: Facebookinlägg 12

Röda Korset Västerås Integration

Publicerat av [redacted] · den 20 november 2015 ·

Det här är [redacted] Hon är verksamhetsansvarig för Röda Korsets centrum för integration i Västerås.

– Jag kom i kontakt med Röda Korset 1988, då jag var elev i en språkgrupp, säger [redacted]

1993 började hon praktisera och sedan dess har hon varit kvar i verksamheten. I dag har hon många ansvarsområden, bland annat alla språkgrupper.

– Jag brinner för mitt jobb och hittar drivkraft i allas engagemang.

[redacted] har alltid en positiv inställning när hon går till jobbet och känner att det alltid ger henne någonting tillbaka. Hon är väldigt tacksam för alla volontärer och medarbetare.

– Alla är en del av arbetet och hjälps åt. Utan varandra skulle det inte vara möjligt, säger [redacted]

Bilaga 13: Facebookinlägg 13

Röda Korset Västerås Integration har delat Walking with Friends inlägg.

Publicerat av [redacted] · den 16 november 2015 ·

Nu har Röda korset Västerås börjat med promenader från asylboendet Signalisten. Vem följer med på söndag?